

2025Z14896

(ingezonden 25 juli 2025)

Vragen van het lid Bruyning (Nieuw Sociaal Contract) aan staatssecretarissen van Justitie en Veiligheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het Handelingsperspectief en veldnorm bij onderbezetting gecertificeerde instellingen (GI's).

1.

Heeft u kennisgenomen van de artikelen van Marten van der Wier op de website van Dagblad Trouw van 21 juli 2025 onder de titels 'Jeugdbescherming moet al jaren kiezen welke kinderen ze als eerste helpt' en 'Waarom gebruikt jeugdbescherming al drie jaar een noodregeling?' ? 1) 2)

2.

Bent u bekend met het 'Handelingsperspectief en Veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen (GI's)'? Sinds wanneer bent u hiervan op de hoogte? Op welke wijze bent u betrokken bij de ontwikkeling van dit handelingsperspectief? Wat zijn uw de formele standpunten? Wanneer is de Kamer hierover geïnformeerd en geconsulteerd? Als de Kamer niet is geïnformeerd of geconsulteerd, had dit in uw ogen niet gemoeten?

3.

Kunt u aangeven op welk moment de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is geïnformeerd en betrokken bij het 'Handelingsperspectief en Veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen (GI's)'? Op welke wijze is de IGJ betrokken? Heeft de IGJ inhoudelijke bemoeienissen gehad met het opstellen van 'Handelingsperspectief en Veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen (GI's)'? Zo ja, op welke wijze? Kunt u aangeven wat het formele standpunt van de IGJ is geweest en hoe deze is verwoord naar de GI's?

4.

Heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJenV) hier nog een rol gespeeld, en zo ja hoe? Kunt u aan aangeven wat de visie was van de IJenV op dit 'Handelingsperspectief en Veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen (GI's)'?

5.

Was u ervan op de hoogte dat maar liefst zes van de dertien GI's structureel in strijd handelen met wettelijke bepalingen uit de Jeugdwet (JW), zoals het tijdig koppelen van een jeugdbeschermer binnen vijf dagen na beschikking van de rechter?

6.

Heeft u nog weet van de Kamervragen van 25 maart 2025 over de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen en falen van gecertificeerde instellingen en uw beantwoording op 16 mei 2025? 3) Staat u nog steeds achter de beantwoording van de vragen 6 en 7 uit die set Kamervragen?

7.

Bent u het er nog steeds mee eens dat bij het niet binnen vijf dagen benoemen van een jeugdbeschermer de GI de minderjarige niet adequaat kan beschermen en dat de kinderbeschermingsmaatregel dan geen doel (meer) dient en dat daardoor de grond voor overheidsingrijpen en daarmee voor een kinderbeschermingsmaatregel ontbreekt? Zo nee, waarom niet?

8.

Onderschrijft u dat het niet binnen vijf dagen benoemen van een vaste jeugdbeschermer en dus het niet uitvoeren van een wettelijke verplichting wegens personele onderbezetting in strijd is met het legaliteitsbeginsel en de kern van de rechtsstaat?

9.

Acht u het juridisch en moreel aanvaardbaar dat GI's zich structureel beroepen op 'overmacht', terwijl het hier geen tijdelijke calamiteit betreft, maar een jarenlang bekend personeelsprobleem? Indien u het hiermee eens bent, wat gaat u hieraan doen om dit op een zo'n kort mogelijke termijn te veranderen?

10.

Kunt u uitsluiten dat hierdoor de rechten van kinderen en ouders onder artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) (recht op familieleven) worden geschonden, mede gelet op de afwezigheid van rechtsbescherming en effectieve uitvoering? Zo nee, wat zijn de gevolgen die er kunnen ontstaan en wat ziet u hier al van?

11.

Vindt u dat de IGJ haar onafhankelijkheid als toezichthouder in gevaar brengt door vooraf 'begrip' uit te spreken voor het handelingsperspectief en vervolgens drie jaar lang niet handhavend op te treden? Kunt u uw antwoord nader toelichten?

12.

Op welke juridische grondslag baseert de IGJ haar keuze om overtredingen van wettelijke normen niet langer te handhaven indien deze voortkomen uit onderbezetting?

13.

Is er sprake van een formele beleidsregel die deze selectieve handhaving legitimeert, of betreft dit een feitelijke gedoogconstructie zonder juridische borging?

14.

Deelt u de zorg dat hierdoor een systeem is ontstaan waarin toezicht en handhaving feitelijk zijn opgeschort en daarmee de rechtspositie van kinderen en ouders ernstig wordt ondermijnd?

15.

Kunt u bevestigen dat het handelingsperspectief jarenlang niet openbaar is geweest en dat rechters, advocaten en gemeenten niet op de hoogte konden zijn van het feit dat maatregelen structureel niet werden uitgevoerd?

16.

Hoe verhoudt deze geheimhouding zich tot de transparantieplichtingen van overheidsorganisaties en het parlementaire recht op informatie?

17.

Acht u het democratisch aanvaardbaar dat zo'n ingrijpend alternatief uitvoeringskader buiten parlementaire controle tot stand is gekomen?

18.

Bent u het eens met de stelling dat in het kader van de rechtsbescherming alle richtlijnen en protocollen binnen de jeugdzorg en jeugdbescherming centraal gepubliceerd zouden moeten zijn zodat kinderen, ouders en advocaten zich hierop kunnen beroepen indien zij zich geconfronteerd zien met een beroep op richtlijnen en protocollen door de sector? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kunt u ervoor zorgen dat deze richtlijnen en protocollen op de kortst mogelijke termijn openbaar worden?

19.

Bent u ermee bekend dat gemeenten contractueel verplicht zijn om jeugdbescherming beschikbaar te stellen en dat GI's op basis van die contracten bekostigd worden – ook wanneer er geen feitelijke jeugdbeschermer aan een zaak is gekoppeld? Bent u het ermee eens dat dit een onwenselijke situatie is? Zo nee, waarom niet?

20.

Deelt u de gedachte dat dit 'Handelingsperspectief en veldnorm bij onderbezetting Gecertificeerde Instellingen (GI's)' een perverse prikkel creëert, waarbij wachtlijsten financieel aantrekkelijk worden en de publieke middelen niet doelmatig worden besteed? Deelt u de gedachte dat het bedrijfseconomisch aantrekkelijk kan zijn de status quo te laten voortbestaan, zeker als er toch niet gehandhaafd wordt?

21.

Bent u het eens met de stelling dat, met de wetenschap dat de gecertificeerde instellingen privaat rechtelijke partijen zijn, een onderbezetting een normaal bedrijfsrisico is waarvan de gevolgen niet mogen worden afgewenteld op kinderen, ouders, gemeenten en daarmee op de samenleving? Zo nee, waarom niet?

22.

Acht u het wenselijk dat verlengingsverzoeken aan de rechter worden ingediend op basis van dossiers waarin maandenlang geen contact is geweest met het gezin en dat dit tot verlengde maatregelen leidt zonder actuele beoordeling?

23.

Bent u bereid hier onderzoek naar te laten doen en in kaart te brengen hoe vaak verlengingen plaatsvinden zonder inhoudelijke toetsing van de actuele situatie? Hoe verhoudt een verlenging zonder inhoudelijke toetsing van de actuele situatie zich tot artikel 3.3JW waarin van de GI en de Raad voor de Kinderbescherming geëist wordt dat alle van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid moeten worden aangeleverd? Bent u het met eens met de stelling dat niet aan deze voorwaarde voldaan kan worden als er geen vaste jeugdbeschermer is die het kind en ouders niet gesproken heeft?

24.

Acht u het verantwoord dat een ‘tijdelijke noodmaatregel’ inmiddels drie jaar lang als standaardpraktijk wordt toegepast? Zo ja, waarom?

25.

Waarom is er na drie jaar nog steeds geen wettelijk kader of structurele oplossing gerealiseerd, terwijl de fundamentele rechten van kinderen in het geding zijn?

26.

Bent u bereid het handelingsperspectief per direct in te trekken en de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen weer volledig onder het vigerende wettelijke kader te brengen? Bent u bereid de IGJ en IJV te verzoeken om hierop te gaan handhaven? Zo nee, op welke

juridische en morele gronden kunt u verantwoorden dat dit parallelle systeem nog langer in stand blijft?

27.

Kunt u deze vragen afzonderlijk en binnen de gebruikelijke termijn beantwoorden?

1) Trouw, 21 juli 2025, 'Jeugdbescherming moet al jaren kiezen welke kinderen ze als eerste helpt', <https://www.trouw.nl/zorg/jeugdbescherming-moet-al-jaren-kiezen-welke-kinderen-ze-als-eerste-helpt~bb964346/>

2) Trouw, 21 juli 2025, 'Waarom gebruikt jeugdbescherming al drie jaar een noodregeling?', <https://www.trouw.nl/zorg/waarom-gebruikt-jeugdbescherming-al-drie-jaar-een-noodregeling~b37210a5/>

3) Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2024-2025, nr. 2217.